№ 166. Piątek 20. Lipca 1860. Rok wydania 50.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów Z poczt u kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 centów wal. austr. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

W gminie *Podłuże*, obwodzie stanisławowskim założono regularną szkołę parafialną, a uposażenie jej zapewniono w następujący sposób:

Gmina Podłuże obowiązała się swój budynek szkolny rozszerzyć stosownie dobudowaniem, przyrządzić go należycie na umieszczenie szkoły i pomieszkanie nauczyciela, posprawiać i dokupywać porządki szkolne i utrzymywać budynek szkolny zawsze w dobrym stanie. Na opał lokalu szkolnego będzie gmina przystawiać rocznie 6 kubicznych sągów drzewa, i załatwiać potrzebną przy szkole posługę.

Na utrzymanie nauczyciela przeznaczyła gmina Podłuże po wieczne czasy roczną kwotę 105 zł. w. a., a gr. k. proboszcz miejscowy ix. Łękawski przez czas swego probostwa w Podłużu przyrzekł dawać roczną kwotę 4zł. w. a. gotówką i dwa mecy kartofli.

Udowodnioną temi ofiarami troskliwość o rozpowszechnienie nauki między ludem wiejskim podaje c. k. Namiestnictwo do wiadomości powszechnej.

(Stan zdrowia we Lwowie.)

Lwów, 19. lipca. Pomimo nieprzyjaźnych stosunków powietrza był stan zdrowia w miesiącu czerwcu r. b. w ogóle pomyślny, tak dalece, że nieda się nawet wykazać żaden przeważny charakter słabości w tym miesiącu, i pominąwszy słabości chroniczne wydarzały się stosunkowo liczniej tylko reumatyzmy z gorączką i kataralne cierpienia organów oddechowych.

W tutejszym głównym szpitalu było w czerwcu 762 chorych o 20 mniej niż w maju r. b., a o 10 więcej niż w miesiącu czerwcu r. z. — w kuracyi; z tych wyzdrowiało 234, odeszło niewyleczonych 24, a umarło 30; zaczem pozostało z końcem miesiąca jeszcze 474 do dalszej kuracyi.

Ogólna liczba wypadków śmierci pomiędzy ludnością stolicy w miesiącu czerwcu wynosiło 191, o 9 mniej niż w poprzednim miesiącu r. b.

(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące. — Przepis względem obligacyi pożyczki z 1860 roku.)

Wiédeń, 17. lipca. Dnia 14. b. m. przyjmował Jego c. k. Apostolska Mość w Schönbrunie pruskiego ministra finasów p. Patow, którego przyjazd odnosi się do zapowiedzianych na miesiąć wrzesień konferencyi celnych; a wczoraj miał audyencyę u Cesarza kardynał hrabia Reisach, który bawi tu kilka dni w przejeździe z Wrocławia do Rzymu.

— Jej Mość Cesarzowa pozostanie aż do początku sierpnia w Possenhofen.

Owdowiała Królowa neapol. Marya, córka ś. p. Arcyksięcia Karola, spodziewana jest w Weilburgu.

— Namiestnik hrabia Strasoldo odjechał wczoraj do Gracu, a biskup Hakmann do Czerniowiec.

— Fzm. Benedek, który objeżdża teraz północne komitaty Węgier, przybędzie po ukończonej podróży na krótki czas do Wiédnia.

— Słychać, że internuncyusz baron Prokesch chce dla nadwątlonego zdrowia usunąć się w stan spoczynku.

— *Gazeta wiédeńska* donosi w urzędowej części: „Ponieważ dla przypadającego z dniem 1. sierpnia r. b. losowania seryi pożyczki z roku 1860 potrzeba szkontrować wszystkie kasy pożyczkowe, spisać dokładnie i opieczętować wszystkie znajdujące się w nich obligacye tej pożyczki, a po ogłoszeniu wyciągniętych seryi wydzielić obligacye należące do tych seryi, — tedy ustaje z dniem 30. lipca przyjmowanie wpłat i wydawanie obligacyi, i rozpocznie się dopiero wtedy nanowo, gdy kasom pożyczkowym oznajmiony będzie rezultat losowania.

Wydane zostały rozporządzenia, ażeby to jak najprędzej nastąpiło.“

Ameryka.

(Zamknięcie sesyi kongresu. — Doniesienia z Mexyku. — Traktat z republiką Honduras.)

Nowy Jork, 30. czerwca. Na zamkniętem 36. posiedzeniu kongresu ratyfikował senat zawarty z Szwajcaryą traktat wydawania zbrodniarzy. Traktaty handlowe zawarto z Boliwią, Wenezuelą z państwem Honduras i Nikaraguą. — Z Mexyku donoszą, że Anglicy blokują port San Blas w państwie Falisko na cichym oceanie i wysadzili na ląd wojsko, które opanowało ujście rzeki San Juan. Za powód podają przyaresztowanie konzula angielskiego, który miał się trudnić przemytnictwem.

Osnowa ratyfikowanego dnia 18. z. m. między Anglią i Honduras traktatu opiewa:

Art. 1. Zważywszy szczególniejsze geograficzne położenie państwa Honduras i chcąc zapewnić neutralności wysp sąsiednich ze względu na kolej żelazną lub jaką inną komunikacyę między dwoma morzami, jaka na stałym lądzie państwa Honduras może być zaprowadzoną, postanowiła Jej Mość Królowa angielska wyspy Ruatan, Guruaka, Elewa, Utile, Barbarete i Moraf, znane pod nazwą wysp zatoki i położone w zatoce Honduras, uznać za część i własność republiki Honduras. Mieszkańce rzeczonych wysp nie będą naruszani w posiadaniu jakiejkolwiek własności, którą tamże nabyli lub nabędą, i mają doznawać zupełnej wolności w wyznaniu religijnem, lecz we wszystkich innych stosunkach będą podlegać ustawom republiki. Wolno będzie każdemu opuścić wyspy, rozporządzać swą ruchomą i nieruchomą własnością według upodobania, i zabierać z sobą wyliczone za nią pieniądze.

Republika Honduras obowiązuje się nie odstępywać innemu narodowi albo jakiemu innemu państwu, ani nadmienionych wysp albo którejkolwiek z nich, ani prawa zwierzchnictwa nad niemi w ogóle lub na którąkolwiek z nich w szczególności.

Art. 2. J. M. Królowa angielska obowiązuje się pod opisanemi w niniejszym traktacie warunkami i zobowiązaniami, i bez przysądzania względem możliwych sporów pogranicznych między republikami Honduras i Nikaraguą, zajęte i posiadane dotychczas (ocupado o poseido) przez Indyan Mosquito wewnątrz granic republiki Honduras terytoryum uznać za zostające pod zwierzchnictwem republiki Honduras. Protektorat angielski nad tą częścią okręgu Mosquitów ma ustać w trzech miesiącach po ratyfikacyi tego traktatu, ażeby rząd Jej M. Królowej miał czas wydać potrzebne instrukcye dla wykonania stypulacyi tego traktatu.

Hiszpania.

(Jenerał Prim do Francyi. — Długi państwa.)

Jenerał Prim, który jak donoszono miał objąć dowództwo nad wojskiem neapolitańskiem, odjeżdża tymczasem, jak donosi korespondencya z Madrytu do *Pays*, na kąpieli do Vichy, potem zaś zrobi okolną podróż po Hiszpanii, ażeby zwiedzić tamtejsze twierdze.

— Podług dat, które ministeryum finansów kortezom udzieliło, spaliła administracya długów państwa od listopada 1858 roku do maja roku 1859 papierów publicznych w wartosci 3700 milionów realów, 160 zaś milionów realów, które państwo dłużne jest pojedyńczym osobom, a co się nie zgłosiły do wypłaty, leżą złożone w skarbie państwa. Prócz tego zakupiono za 62 milionów realów, uzyskanych z sprzedaży dóbr skarbowych, obligacye długu państwa w wartości nominalnej 378 milionów. Najpierw umorzony ma być bieżący dług państwa, ażeby oszczędzić o ile można procentów, które płacić ma państwo. Uznany dług państwa wynosił ostatniego maja 1859 r. 14.479,805.513 realów, a rząd ma zamiar, zmienić go na jednostajny dług państwa.

Anglia.

(Wyprawa na Libanie. — Wydatki na wojnę chińską. — Wiadomości bieżące.)

Londyn, 14. lipca. *Times* upiera się, że wojna na Libanie nie samą jest walką dwóch plemion rozdartych dawną nienawiścia i zatargami, ale wojną religijną. W początkach mogła miec cechę polityczną, obecnie jednak przeistoczyła się w wojnę religijną. Anglia więc, utrzymuje dalej ten dziennik, musi nalegać, aby Turcya niezwłocznie wysłała wojska do Syryi, i może nawet sama do tego wysłania być pomocną. — Jak się pokazuje z debat parlamentu nad Chinami wynoszą sumy na opędzenie kosztów wojny chińskiej na ten rok już wotowane i wotować się mające, nie mniej ani więcej

jak 6,000.000 funt. sztr., która to suma, jak się obawiają, w roku przyszłym nietylko się nie zmniejszy, ale nawet powiększy.

Jeden z dzienników nadreńskich podaje dosyć szczegółowe wiadomości względem działania ajentów Garibaldego w Anglii. Mają na zawołanie znaczne pieniądze, zakupili już kilka parowców, i traktują teraz z dobrym skutkiem o kupno 20.000 muszkietów i dział nawet ze wszystkiemi przyborami. Z kupionych parowców jest jeden w drodze do Sycylii; drugi jest okręt śrubowy objętości 1500 beczek dosyć silnie zbudowany, aby mógł unieść uzbrojenie okrętu wojennego.

(Posiedzenie parlamentu z d. 12. lipca.)

Na rozmaite pytania ppów *Ch. Napiera. J. Fergusona* i *Griffitha* względem wypadków syryjskich odpowiedział lord *J. Russell*: Przedewszystkiem zdaje mi się, że niewypada kłaść tych nieszczęsnych wypadków lekkomyślnie na karb tej lub owej partyi. Jestto rzecz widoczna, że Druzowie i Maronici oddawna już żyli w nieprzyjaźni i od czasu do czasu staczali małe bitwy między sobą. Ale którakolwiek strona wywołała ostatnie wypadki i jakiekolwiek mogą być doradzane na to środki, na to przynajmniej zgodzi się izba jednomyślnie, że mocarstwa europejskie obowiązane są zapobiegać ile możności dalszemu rozlewowi krwi w Syryi. Zarzucają Turkom, że byli opieszali; ale potrzeba pamiętać, że już w zimie zagrażały pogłoski powstaniem w Bośnii, Hercegowinie i Bułgaryi, i że z wiosną obawiano się wybuchu. Naturalnie wysłał Sułtan regularne wojska do tych prowincyi, ale ponieważ armia jego niejest zbyteczna, tedy jak powiada poseł turecki w Londynie, znajdowało się w Syryi w chwili powstania tylko 400 ludzi wojska regularnego, a ci niemogli pokonać 15 do 20.000 uzbrojonych. Ale prawda to niestety, że Turkom mało zależało na tem, by przytłumić zaburzenia. Wysłaliśmy zatem okręta na wybrzeże Syryi nietylko dla ochrony poddanych angielskich, ale oraz, ażeby Basza wysłany z Konstantynopola mógł wyprawić wojska w głąb kraju i ubezpieczyć Damaszk od napadu. Obecność obcych okrętów zabezpiecza Sidon, Bejrut i inne miejsca nadbrzeżne, a Basza może spokojnie wyprawić swoje wojsko do Damaszku.

Sir *H. Willoughby* wspomniał, że traktatem zawartym z pięcioma mocarstwami są Turcy wykluczeni z terytoryum, na którem zaszły te rzezie, i że przeto niemożna ich obwiniać o te wypadki; ale lord Palmerston zbił to mniemanie oświadczając, że chociaż podług traktatu plemiona mieszkające na Libanie same sobie obierają władze administracyjne; ale mimo to mają Turcy prawo utrzymywać w tych okolicach Baszę, który reprezentuje władzę turecką.

Potem wniósł Sir *R. Peel* swoją mocyę, znaną już z depeszy telegraficznej, względem przedłożenia dokumentów w sprawie zamierzonego wcielenia Sycylii do Piemontu, dowodząc przytem, że Sardynia jest w sprawie sycylijskiej tylko narzędziem Cesarza Napoleona.

Po odpowiedzi lorda *J. Russell*, którą podaliśmy już z doniesień telegraficznych, przemawiał jeszcze Mr. *Kinglake* w tym samym duchu, co sir Peel, potępiając ze wszech miar politykę Cesarza Francuzów, wyrachowaną widocznie na uzyskanie prowincyi nadreńskiej.

Po nim zabierali jeszcze głos pp. *Whiteside, Monsell, Griffith* i *Scully*, a w końcu odrzuciła izba wniosek sir Roberta Peela. Potem przyzwolił komitet subsydyów 3,356.104 ft. szt. na pokrycie kosztów wojny chińskiej.

Francya.

(Czynności ciała dyplomatycznego. — Nadzwyczajny poseł neapolitański. — Ludność Francyi. — Granice południowe otwarte. — Sprawozdanie komisyi angielskiej względem owarowania wybrzeży.)

Paryż, 14. lipca. Wczoraj wotowało ciało prawodawcze budżety ministeryów spraw zagranicznych, spraw wewnętrznych, finansów i wojny. Dziś toczy się dalsza dyskusya.

— Z Marsylii donoszą pod dniem 13. lipca: „Nowy nadzwyczajny poseł neapolitański ma przybyć dzisiaj fregatą neapolitańską „Aquilar“ i odjedzie natychmiast osobnym pociągiem do Paryża.“

— Minister spraw wewnętrznych odjeżdża do Ems, a tymczasem zastąpi go minister handlu.

— Ponieważ ostatnie obliczenie ludności we Francyi odbyło się w roku 1856, tedy przyszłe nastąpi w roku 1861. W 1856 roku wynosiła ludność Francyi 36 milionów 39.364 osób. Przypuszczają, że Francya w roku 1861 z nabytym przyrostem terytoryalnym będzie mieć 40 milionów ludności. W roku 1856 miał Paryż z 12 okręgami 1,174.364 mieszkańców, a departament Sekwany 1,797.419.

— Dekret ministeryalny, otwiera południe Algieryi i dozwala wolnego obrotu produktami Sudanu. *Constitutionel* dodaje, że tylko w ten sposób można produktom francuskim otworzyć wewnętrzną targowicę Afryki; zaś dawniejszy system zasłaniać kulturę Algieryi cłami prohibicyjnemi, a przemysłowość Francyi zakazem, by nie wprowadzano do Algieryi produktów wszelkich innych krajów, sprawił tylko szkodliwy skutek.

— *Gazeta Wiedeńska* przytacza następujące doniesienia z dziennika *Moniteur de l'armeé*:

„Ponieważ dzienniki angielskie oddrukowały tylko ostateczne decyzye ze sprawozdania komisyi, która miała polecenie obradować nad środkami owarowania Anglii, więc my przyłączamy tu wyciąg z tego sprawozdania. Sprawozdanie to roztrząsa wszechstronnie z najzupełniejszą otwartością wielkie niebezpieczeństwo, które może zagrozić Anglii, t. j. wylądowanie. Udowodnia, że zważywszy wydoskonalenie żeglugi parowej, łatwość niezmierną w ruchach i przewagę wojsk wielkich mocarstw, nie jest wcale niepodobnem, że armia mająca się przeprawić tylko przez odnogę Kaletańską, może podejść czujność flot angielskich i wylądować w polubownem miejscu angielskiego wybrzeża. Udowodniwszy to roztrząsa sprawozdanie dalej, co należy czynić na wypadek, gdyby takie nieszczęście istotnie Anglię spotkało. Pierwsza myśl, co im się raiła, kazała Londyn na wzór Paryża warować. Sprawozdanie dowodzi, że takiego dzieła niepodobna uskutecznić, bo Londyn zajmuje przestrzeń 100 kwadratowych kilometrów bez mała a chociażby nawet tak rozległe miasto dało się owarować, potrzebaby do obrony przynajmniej 2 milionowej armii. — Jeden z członków komisyi proponował dla zasłony miasta trzy warowne obozy, dokąd wojsko miałoby odwrot i ztamtąd się bronić mogło. Zarzucono mu, że każdy z tych obozów może być obsaczony i po obleżeniu przez niejaki czas zdobyty a siły wojenne kraju byłyby przeto narażone na zgubę bez ratunku. Został zatem i ten projekt odrzucony.

Przeszła potem komisya do drugiego i gruntownego rozpatrzenia kilku innych planów i poprzestała nareszcie na następującym systemie: wojenne porta i twierdze królewstwa należy zabezpieczyć od napadu dobudowując znaczne fortyfikacye; armia angielska i korpus ochotników powinny opuścić stolicę, i ustąpić do twierdz, aby ztąd bądź wojną regularną, bądź partyzancką niepokoili armię inwazyjną, podczas gdy flota angielska blokować będzie wybrzeże i odetnie wszelki dowóz dla tej armii, tak że w nieprzyjacielskim kraju pozbawiona posiłków w końcu musi być zniszczona. Oto były powody, które zniewoliły komisyę do przyjęcia podanych w sprawozdaniu decyzyi. Nie myślimy roztrząsać ważnych kwestyi, które ten dokument nastręcza. Poprzestaniemy tylko na przedstawieniu rzeczy samej dodając, że dwaj znakomici jenerałowie Bourgoyne i Harry Jones, których Francya wielce poważa, zasiadali także w komisyi. Sprawozdanie orzekło jeszcze jedno zdanie zasługujące pod każdym względem, aby je wspomnieć. Oświadcza, że jeżeli na zużycie żądanego kredytu cztery lata były wymierzone, to tylko dla tego, że przekonaniem komisyi, żadne mocarstwo nie jest w stanie przed upływem lat czterech dokonać wylądowania w Anglii, gdyż to jest przedsięwzięcie najniebezpieczniejsze i najtrudniejsze ze wszystkich. Powtarzamy raz jeszcze, że nie myślimy roztrząsać ani tej ważnej pracy, ani praktycznych kwestyi, które nastręcza, zrobimy tylko trzy uwagi: Po pierwsze, żadne mocarstwo nie zagraża Anglii, a Francya szczególniej postępuje względem niej z szczerością i otwartością, chcąc utrzymać przymierze; po drugie, rząd angielski robiąc bez potrzeby tak znaczne przygotowania do obrony, wzbudza podejrzenie, jakoby sam miał tajemne plany, a tem zachowaniem się chciał drugich w obłąd wprowadzić; po trzecie, najlepszym środkiem dla rządu angielskiego, ażeby się zabezpieczyć od napadu obcych narodów, jest trzymać się stale rzetelnej polityki, która nie wzbudza niepokoju w innych narodach i pozwala mu jednać dla siebie sprzymierzeńców, utrzymywać z nimi przyjaźne stosunki i liczyć na nich.“

Szwajcarya.

(Wiadomości bieżące.)

Ponieważ komisya nie mogła jeszcze skończyć swego sprawozdania względem spraw rady federacyjnej z roku 1859, musiała rada narodowa wymazać to sprawozdanie z dziennego porządku z 9. b. m. i odroczyć. Jak słychać, zaproponuje komisya jednogłośnie przystąpić do uchwały rady stanu. Posadę posła w Turynie, która dotychczas była tylko nadzwyczajna, utworzyła teraz rada narodowa stale z roczną płacą 18.000 fr.

Włochy.

(Sesye w izbach zamknięte. — Ochotnicy do Sycylii. — Wiadomości bieżące. — Pogłoski o ustąpieniu wojska francuskiego. — Stan rzeczy w Messynie. — Doniesienia z Neapolu.)

Turyn. Dnia 10. b. m. zostały izby odroczone bez oznaczenia czasu kiedy mają być znowu otworzone posiedzenia.

Pan Lafarina przybył już do Cagliari jak donoszą z Genuy pod dniem 12. b. m. Znaczna liczba pasażerów odpłynęła 9. b. m. parowcami „Washington“ i „Saumon“ do Sycylii. Dwa statki amerykańskie stały w pogotowiu do podróży.

— Do dziennika *Siècle* donoszą z Genuy d. 11. lipca, że wszystkie paropływy, które zawijają do portów Sycylii przywożą różne artykuły dla sycylijskiej armii rewolucyjnej i wysadzają na ląd oddziały ochotników. Statek „Provence,“ który 9 odpłynął, wiózł 1200 takich ochotników, „Isere,“ który 10. odjechał 800 a „City of Aberdeen,“ który dnia 11. wieczór do Palermu odjechać miał, 1200.

Rzym. Dziennik francuski *le Phare de la Loire* ogłasza korespondencyę pewnego oficera sztabowego w wojsku francuskiem w Rzymie, która donosi, że wojska francuskie miały otrzymać rozkaz ustąpić z państwa kościelnego. Pułki strzelców mają najprzód wyruszyć drogą ku Civitavecchia, za nimi odejdą później pułki liniowej piechoty. *Patrie* tymczasem przeczy pogłosce względem odwołania jenerała Goyon. Książę Grammont powrócił już znowu na swoje stanowisko do Rzymu.

Neapol. *Gazeta wiedeńska* przytacza korespondencyę pewnego oficera ułanów z Messyny do Neapolu, którą otrzymała *Allg. Ztg.* Korespondencya tak opiewa: „W obecnej chwili zdaje się Messyna być miastem zaludnionem samemi żołnierzami. Z jej 80.000 mieszkańców zapewne więcej jak 70.000 opuściło miasto, częścią aby szukać bezpiecznego schronienia w porcie na okrętach,

częścią aby się udać w głąb wyspy. Nawet sklepy i większe składy handlowe zostały w najściślejszem tego słowa znaczeniu wypróżnione. Łatwo można pojać, że wśród takich stosunków zdaje się miasto zupełnie spokojne. Ale nie można zapoznać, że to jest owa groźna cisza, która poprzedza zwykle burzę. Miasto i twierdzę obsadziło bez mała 18,000 wojska. Zaś Orsini zajmuje z powstańcami Taorminę. Nadto jeszcze obwarowuje on się tam nieustannie, co zdaje się być zupełnie niepotrzebnem, miedzy temi skałami bowiem jest już od samej natury tak zabezpieczony, jak sęp na swem skalistem gnieździe."

— Znany już król. dekret amnestyi ułaskawia wszystkich więźniów politycznych bez wyjątku i rozporządza, ażeby wszystkie takie toczące się jeszcze procesa, zostały zawieszone. Gdyby zaś więźnie polityczni uskarżeni byli także o pospolite zbrodnie, ma się dalej toczyć proces z zastrzeżeniem łaski królewskiej w umniejszenia kary.

Drugi król. dekret zmniejsza kary naznaczone za pospolite zbrodnie.

Niemce.

(Wybory holsztyńskie.)

Holsztyn. *Gesetz- und Ministerialblatt* dla księstw Holsztynu i Lauenburga z 10go b. m. zawiera patent królewski z poleceniem zajęcia się wcześnie wyborami do przyszłego zgromadzenia stanów księstwa Holsztynu na peryod od 1860 do 1866. i ażeby były dopełnione po dzień 1. grudnia b. r. Nie ulega więc wątpliwości, że teraźniejszych stanów już nie zwołają.

Rosya.

(Nowiny dworu. — Katedra nauk filozoficznych. — Ukaz cesarski do ministra skarbu.)

Petersburg. 7. lipca. Ceremoniał chrztu Wiel. księcia Dymytra, nowonarodzonego syna Wiel. księcia Konstantego, został już ogłoszony i chrzest sam odbędzie się zapewne jutro w Peterhofie w kościele nadwornym. Chrzestni rodzice są: Jego ces. Mość, Jej Mość Cesarzowa matka, owdowiała królowa Holandyi, Wielka księżna Alexandra Petrowna, Wielka księżna Oldenburska Elżbieta, Wielki książę sasko-wajmarski Karol, książę altenburski Józef i książę Mecklenburg-Strelitz Jerzy.

— Na rosyjskich uniwersytetach, jako też i w liceum w Odesie zostały teraz otworzone nowe katedry historyi, filozofii, loiki i psychologii. Nauki te wykładali dotąd profesorowie teologii.

— Dla zasilenia funduszu wymiany expedycyi biletów kredytowych, na skutek ukazu Naszego z d. 20. marca 1859 r., zaciągnięta została za pośrednictwem tutejszego domu bankierskiego Thomson Bonar i Comp. i berlińskiego F. Mart. Magnus, pożyczka zewnętrzna w wysokości 12 milionów fun. sz. kapitału nominalnego, z procentem rocznym po 3 od sta; wojna atoli, która wkrótce potem wybuchła we Włoszech, oraz burzliwy stan tego kraju, były powodem spadnięcia kursów handlowych na wszystkich giełdach europejskich; po umieszczeniu zatem zogólnionej sumy projektowanej pożyczki, około 7,000.000 fun. st. ministeryum skarbu zachowało do swego rozporządzenia około 5,000.000 fun. st. w biletach trzyprocentowych na ogólna sume realną 20 przeszło mil. rs.

Tymczasem zapowiedziane ukazem Naszym z 20go lipca 1857 r. obniżenie procentów bankowych od depozytów oddawanych do zakładów kredytowych, przyczyniwszy się do zmniejszenia napływu kapitałów do banków i do zwrócenia ich do rozmaitych gałęzi przemysłu, pociągnęło jednakże za sobą żądanie zwrotu depozytów z banków w tak znacznej ilości, że gotowizna, jaką posiadały te zakłady, nie mogła zaspokoić w zupełności depozytaryuszów, co wywołało niezbędność osobnej ze strony skarbu państwa zapomogi. Okoliczność ta spowodowała rząd do użycia na zasilenie banków całej sumy osiągniętej z pożyczki trzyprocentowej. W zamian za to banki pożyczkowy i handlowy przelały na skarb państwa złożonych u nich biletów pożyczki 6procentowej z 1818 r., pierwszy na 15,340.025 rs., a drugi na 7,771.425 rs., czyli w ogóle na 23 mil. 111.450 rs. kapitału nominalnego, które nabyte przez nie zostały podczas zbytecznego napływu do nich depozytów. W ten sposób rząd ma w swem rozporządzeniu funduszów 6procentowych wraz z wyż wymieniona pozostałością z pożyczki 3procentowej za sumę przeszło 47 milionów rs.

Dla zwrotu przeto skarbowi państwa utraconego przezeń kapitału, rozkazujemy wam, zamiast dalszej sprzedaży tych funduszów zawrzeć na warunkach, których zasady uzyskały Nasze zatwierdzenie z bankierami londyńskiemi braćmi Bering i Comp. i amsterdamskiemi Hope i Comp. umowę względem pożyczki zewnętrznej, która otwarta została przez podpisy na ośm milionów fun. st., na warunkach następujących:

1) Pożyczka ta wniesioną zostanie do księgi długów państwa pod nazwą drugiej cztero i pół procentowej pożyczki.

2) Bilety na tę pożyczkę komisyi państwa umorzenia długu wydawać na okaziciela (au porteur), w wysokości nie mniej jak na sto, i nie wyżej jak na tysiąc funt ster. każdy.

3) Od biletów tych płacić po cztery i pół od sta rocznie, począwszy od 20. maja (1. czerwca) r. b. Do każdego biletu ma być dołączonych 20 kuponów dla otrzymania, za złożeniem ich w Londynie u bankierów braci Bering i Comp., oraz w Amsterdamie u bankierów Hope i Comp., licząc po 11 guld. 80 cens. niderlandzkich za funt sterling, procentów przypadających na termina 20. maja (1. czerwca) i 19. listopada (1. grudnia).

4) Wypłatę takowych procentów uskuteczniać za każde ubiegłe półrocze, od 20. maja (1. czerwca) do 20. lipca (1. sierpnia), i od 19. listopada (1. grudnia) do 20. stycznia (1. lutego).

5) Po upływie pierwszego dziesięciolecia wydać dla biletów pozostających w obiegu nowe kupony i talony.

6) Na umorzenie tej pożyczki przeznaczyć od 20. maja (1go czerwca) 1862 roku osobny fundusz, wynoszący corocznie półtora procentu od kapitału nominalnego, a mianowicie po sto dwadzieścia tysięcy fun. ster. na rok. Fundusz ten umorzenia ma być użyty na spłatę biletów, które wyjdą w losowaniu podług nominalnej ich ceny, po złożeniu tych biletów w Londynie u bankierów braci Bering i Comp., lub w Amsterdamie u bankierów Hope i Comp. W tym ostatnim wypadku funt sterling ma być liczony za jedynaście guldenów ośmdziesiąt cens. niderlandzkich.

W tym celu bilety tej pożyczki podzielić na ośmset seryi, po dziesięć tysięcy funtów ster. w każdej.

Bilety należące do seryi wyszłych w losowaniu corocznie odbywanem, mają być dla otrzymania kapitału, składane wraz z pozostałemi kuponami, t. j. z temi, dla których termina wypłaty procentów jeszcze nie nadeszły.

7) Po ulokowaniu tej pożyczki, pozostałe w kasie państwa bilety pożyczek trzy i sześcio procentowych zniszczyć, a numera ich podać do wiadomości powszechnej w gazetach w Petersburgu, Londynie, Amsterdamie i Berlinie.

Na oryginale własną Jego ces. Mości ręką podpisano
Alexander.

Carskie Sioło, 27. maja 1860 roku.

Księstwa Naddunajskie.

(Układy z klasztorami.)

Bukurester Deutsche Zeitung z dnia 7go b. m. zawiera następujące obwieszczenie:

„Ponieważ dla uchylenia ciążącego na kraju przesilenia pieniężnego tak ministeryum wyznań religijnych, jako też izba powtórnie zaproponowały, aby w tem przykrem położeniu państwa uciec się do obszernych i wielkich gruntowych posiadłości klasztorów zamiejscowych, tedy ze strony Multan pan Leskar Rosetti, a ze strony Wołoszczyzny panowie Konstantyn Bosiani i Alexander Golesku zostali mianowani komisarzami na konferencyę z przybyłymi tu pełnomocnikami rzeczonych klasztorów."

Azya.

(Doniesienia z Japonii.)

Japonia. Na San Francisco dochodzą pod dniem 4. czerwca następujące doniesienia: W Japonii panuje wielkie zaburzenie. Stronnictwo nieprzyjaźne cudzoziemcom stara się usilnie, aby jego polityka odniosła zwycięstwo. W pobliżu Jeddo odbyła się walka, w której poległ jeden z książąt. Rząd ostrzegł kapitanów wszystkich obcych okrętów, stojących w porcie Kanagawa, aby byli zawsze w pogotowiu na wypadek najazdu, bo nie będzie może w stanie ochronić ich. Widocznie zostaje sam rząd w trwodze dla niepewności, jaki obrót wziąć mogą stosunki z cudzoziemcami, dlatego też i ociągał się z wykonaniem warunków traktatu amerykańskiego.

Australia.

(Doniesienia z Australii.)

Nowa Zelandya, z początkiem maja. Zatargi pomiędzy krajowcami pociągnęły za sobą nowy rozlew krwi i wzmagają się coraz bardziej. Pod Taranakiem skoncentrowało się 3. maja 800 ludzi wojska regularnego z oddziałem ochotników i majtków, i uważano za rzecz potrzebną zabezpieczyć stolicę Aucklandyi wojskiem od zagrażającego napadu. Kilka znaczniejszych plemion w pobliżu Wanganni i Wellingtonu przyrzekły wprawdzie zachować się neutralnie, ale mimo to nie ustaje obawa. Środek południowej wyspy jest całkiem w ręku krajowców, i obawiano się powszechnego powstania ich na północnej wyspie.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 18go lipca. Pospieszna fregata Jego Ces. Mości „Radetzky" pod dowództwem kapitana Tegethof otrzymała rozkaz odpłynąć niezwłocznie na wybrzeże Syryi, by spólnie z mocarstwami wodnemi działać ku ochronie ludności chrześciańskich i poddanych austryackich. Wszystkie mocarstwa porozumiały się już co do kroków, jakie potrzebaby poczynić w tej sprawie, i przeto można się spodziewać, że pomimo ostatnich nader smutnych wiadomości z Lewanty pokój europejski nie będzie przezto zagrożony.

Paryż, 17. lipca. Z Turynu oznajmiają przybycie posłów neapolitańskich pp. Manna i Winspeare.

Medyolan, 17. lipca. *Perseveranza* podaje z Palermu z 12. b. m. bliższe szczegóły o obudwu statkach, które przeszły do Garibaldego: Wczoraj o świcie krążyli minister maryuarki i margrabia Anguiscola statkiem „Veloce" w pobliżu Messyny i przywiedli do Palermu dwa wojenne paropływy neapolitańskie. „Elba" i „Duca di Calabria", które oświadczyły się za Garibaldim. Paropływ „Lombardo", który osiadł na mieliźnie pod Marsalą, został wydobyty i sprowadzony do Palermu.

Depretis miał przed odjazdem do Sycylii audyencyę u Króla Wiktora Emanuela i konferencyę z Cavourem i Farinim. Canofari przyjmował obudwu posłów, Mannę i Winspeara u dworca kolei w Turynie.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 19. lipca.

Hotel rosyjski: PP. Hr. Tarnowski Stan., z Holobutowa. — Niezabitowski Nap., z Nakla. — Hohendorf Eust., z Baru. — Puzyna Włodz., z Martynowa. — Głogowski Art., z Bojańca. — Wiśniewski Hen., z Dobrzan.

Hotel europejski: Hr. Tarnowski Tad., z Krakowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 19. lipca.

PP. Marguletz Karol, kapitan mołdawski, do Jas. — Huber Ign., c. k. porucznik, do Stryja. — Hr. Dzieduszycki Włodz., do Zarzecza. — Orzechowski Wal., do Kamionki strum. — Obertyński Wacł., do Wiednia. — Chwalibóg Jan, do Lipowiec. — Wardeński Alex., na Wołyń. — JE. Hackmann Eug., gr. nieun. biskup, do Czerniowiec. — Jaworski Jan, kanonik, do Stryja. — Hr. Wodzicki Kaz., do Olejowa. — Obertyński Leop., do Stronibab. — Abancourt Ksaw., do Łówczy.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 18. lipca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	326 70	+ 15.1	80.0	polud.-wsch. sł.	pochmurno
2. god. po poł.	326.37	+ 21 3	52.4	południowy „	„
10. god. wiecz.	326 46	+ 15 0	77 0	„ „	pogoda

Kurs lwowski.

Dnia 19. lipca.

		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	93	5	98
Dukat cesarski	„ „	5	96	6	3
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	27	10	39
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	97	2	—
Talar pruski	„ „	1	89	1	92
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	84	—	84	60
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	70	93	71	63
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	80	—	81	—

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 19. lipca

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 80.50. Metaliki po 5% za 100 zł. 70 40; po $4\frac{1}{2}$% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye. Banku narodowego sztuka 844. —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 192.60; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 108.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 126.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze $6.3\frac{1}{2}$. dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—. półkorony —.—.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 16. lipca.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	66 40	66 60
Z pożyczki narod. po 5%	80 10	80.25
Z r. 1851, ser. B. po 5%	97.—	98 —
Metaliki po 5%	70 30	70 60
dtto. „ $4\frac{1}{2}$%	62 25	62 50
dtto. „ 4%	55. —	55 25
dtto. „ 3%	41 50	41 75
dtto. „ $2\frac{1}{2}$%	35 25	35.75
dtto. „ 1%	14 —	14 10
Przez. do wylos. z r. 1839	128.—	128 50
„ 1854	94 50	95.-
„ 1860	96 10	97.—
Renty Como po 42 lir. aus.	15.50	15.75
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	68.—	68.50
„ $4\frac{1}{2}$%	61.—	62 —
„ 4%	54.—	55.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ $3\frac{1}{2}$%	47.—	48.-
„ 3%	59.—	60.—
„ $2\frac{1}{2}$%	52.—	54.—
„ $2\frac{1}{4}$%	48.—	49.—
„ 2%	42.—	44 —
„ $1\frac{3}{4}$%	38.—	39.—
dtto. z procent za granicą „ 5%	68.—	68 50
„ $4\frac{1}{2}$%	61.—	62.—
„ 4%	54.—	55.—
B. Krajów koronnych		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł. Niższej Austryi	92 50	93 50
Wyż. Aust. i Salb.	90.50	91 —
Czech	92.50	93.—
Morawii	88 50	89.—
Szląska	88.—	88.50
Styryi	88.50	89.50
Tyrolu	94.—	95.—
Kar., Krainy. i Wyb.	91.—	92.—
Węgier	73 —	73 75
Ban. Tem., Kroacyi i Slawonii	70 75	71.25
Galicyi	71 25	71 50
Siedmiogr. i Bukow.	69 25	69 75
Lom. wen. poż. z r. 1850	—.—	—.—
Wen. pożyczka z r. 1859	80.50	80.75
Dług Tyrolu, Dług Salcburga, Dług Krainy po 5%	68.-	68.50
„ 4%	54.—	55.—
„ $3\frac{1}{2}$%	47.—	48.—
„ 3%	39.—	40.—
„ $2\frac{1}{2}$%	33.—	34.—
„ 2%	26.—	27.—
„ $1\frac{3}{4}$%	23.—	23.50

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
po 3% za 100 zł.	16.—	18.—
„ $2\frac{1}{2}$% za 100 zł.	13.—	14.—
„ $2\frac{1}{4}$% za 100 zł.	12.—	13.—
„ 2% za 100 zł.	11.—	12.—
„ $1\frac{3}{4}$% za 100 zł.	10.—	11.—

3. Akcye.

	pien.	towar.
Banku nar.	845.—	846 —
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	192.60	193 —
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	576 —	578.—
Półn. kolei po 1000 zł. m.k.	1880	1882
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	260 —	261 —
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	191 75	192 25
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	127 50	128 —
Kolei Cisy po 200 zł m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	126.—	126.—
Lomb.-wen. kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą (50%)	151 50	152 —
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m.k. z wpł. po 100 zł. (50%)	137.—	137 50
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	22.—	24.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m.k.	52.—	55.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	640.—	650.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	80.—	82.—
z wpłatą 60 zł, (30%)	—.—	—.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł.	—.—	—.—
dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	—.—	116.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	442.—	444.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	188.—	200.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	375.—	380.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	340.—	350.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—.—	—.—

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	101.—	101 50
10 „ 5%	97 50	97 75
przeznacz. do los. po 5%	93 —	93 25
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	100.—	—.—
przez. do los. po 5%	88 —	88 25
Gal. Tow. kred. po 4%	84.—	84.50

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	95.—	96.—
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	132. —	132.50
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	94. —	94.50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	129.—	130.—
Kol. Gloggn. za 100 zł.	—.—	84.
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	—.—	93.—
Lloyda za 100 zł.	—.—	87.—

6. Losy.

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	106.—	106 25
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	99 —	99.50
Pożycz. Trye. po 100 zł. w.a.	116. —	117. —
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	37.—	37.50
Esterhazego po 40 zł. m. k.	83. —	84 —
Salma „ 40 „ „	—.—	—.—
Palfiego „ 40 „ „	38.50	39 -
Clarego „ 40 „ „	37.—	37 50
St. Genois „ 40 „ „	39.25	39.75
Windischgrätza 20 zł. „	23.—	24.—
Waldsteina 20 „ „	—.—	—.—
Keglevicha 10 „ „	14.50	15.—

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	108.25	108.35
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n	108.35	108.50
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	95.35	95.60
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt	126 10	126.25
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	50.25	50.25
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piastr. woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.	—.—	—.—
Dyskonto weks. Bank. nar.		5%
Procenta za zaliczki Bank. nar. na pap. publ.		5%

Kurs złota.

w przecięciu w w. a.

	zł.	c.
Dukaty ces. men.	6 zł.	$3\frac{5}{10}$ c.
dtto. pełnej wagi	6 „	$2\frac{5}{10}$ „
Korona	17 „	46 „
Półkorona	— „	— „
Napoleondor	— „	— „
Rosyjski impery.	— „	— „
Kurs korony w c. k. kasach	13 zł.	50 c.

KRONIKA.

(Arcydzieło sztuki stolarskiej.) Majster stolarski Józef Wilde z miasteczka Zircz w komitacie Wesprimskim wystawił w Peszcie dwie szafeczki, dzieło siedmioletniej pracy rąk własnych, z tego osobliwsze, że szafki złożone są z różnych gatunków drzewa, jakich tylko las bakoński dostarczyć może. Patrząc na to arcydzieło sztuki stolarskiej nie wiedzieć co więcej dziwi, czy cierpliwość i wytrwałość, czy zręczność i twórczość stolarza z Zircz. Obie szafki wyglądają jak dwa obrazki mozaikowe, wszystko wykończone jak najczyściej, mnóstwo arabesków i upiększeń, które przecież śliczną tworzą harmonię w całości. Do tego wszystkiego przyrządził Wilde takie zamknięcie u drzwiczek, że już wielu stolarzy nad tem jakby otworzyć nałamało głowy, ale żaden nie potrafił dotąd odkryć tajemnicy.

(Serce Króla Filipa Augusta.) Przed kilkoma dniami zrobiono ciekawe odkrycie w nowo zrestaurowanej katedrze w Nantes we Francyi. W jednem ze sklepień kościoła znalazły się dwie ołowiane szkatułki, w których, jak się domyślają, były złożone serce i wnętrzności Króla Filipa Augusta, niesie bowiem podanie, że ten Król francuski znany ze swej wyprawy krzyżackiej w tej katedrze miał być pochowany. Szkatułki były wprawdzie otwarte, ale to, co się w nich znajdowało, utrzymało się nienaruszenie. Utrzymują, że te szkatułki były już raz odkryte i w r. 1629 7. kwietnia powtórnie w pomienionym sklepisku pochowane.

(Leon Chauveaux), paryski Barnum, znany jako założyciel wojskowych teatrów w Algieryi, Krymie i Francyi, udał się teraz do Chin z trupą dramatyczną złożoną z 24 członków. Na czele tego przedsiębierstwa jest tą razą pewien Amerykanin, a do towarzystwa należą same kobiety. Nawet kapelmistrzem jest znana w Paryżu młoda i przystojna pianistka. Role męskie będą grywać kobiety przebrane po męsku.

(Koszta pogrzebu Króla szwedzkiego.) Podług wykazu przedłożonego szwedzkiemu sejmowi kosztował pogrzeb Króla Oskara 199.344 talarów. Obdukcya i balsamowanie zwłok kosztowały podług memoryału marszałka państwa 1336 talarów, trumna 5070 tal., przyozdobienie kościoła w Ritterholm i królewskiego zamku 97.917 tal., koszta na wojsko 14.000 tal., suknie żałobne 27.983 tal., medale na pamiątkę 7161 tal., wynagrodzenie zapłacone król. teatrowi za wstrzymane przedstawienia 8000 tal., honorarya i gratyfikacye 13.777 talarów.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.